

**Leksands kommun
Kommunrevisionen**

Till Kommunstyrelsen

Revisionsrapport granskning av delårsrapport per 2016-08-31

Kommunrevisionen har granskat den av kommunstyrelsen upprättade delårsrapporten per 2016-08-31. Den sammanfattande bedömningen är att årsredovisningen uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och rekommendationen nr 22, "Delårsrapport", från Rådet för kommunal redovisning.

Rapporten översändes härmed till kommunstyrelsen.

Leksand 2016-11-15

För kommunrevisionen
Kerstin Furöstam
Ordförande

Leksands kommun Revisorerna

Till
Kommunfullmäktige

Revisionens bedömning avseende delårsrapport 2016-08-31

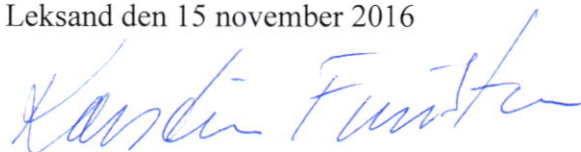
Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen.

Kommunens revisorer har översiktligt granskat Leksands kommuns delårsrapport per 2016-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och i högre grad inriktad på analys än detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av PwC.

Revisorerna bedömer:

- Att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Att det ekonomiska resultatet inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2016.
- Att det resultat som prognostiseras tillsammans med fastställd plan för 2017-2018 inte räcker för att nå fullmäktiges reviderade finansiella mål om genomsnittligt överskottet för planperioden med 2 %.
- Att merparten av målen för verksamheten helt eller delvis uppfylls under året.
- Att samtliga mål som fullmäktige fastställt följs upp i delårsrapporten. Uppföljningen inleds med en samlad bedömning över finansiella och verksamhetsmässiga mål. Bedömningen är kompletterad med detaljerad målredovisning med prognos och kommentar för verksamhetsmålen definierade indikatorer.

Leksand den 15 november 2016

För kommunrevisionen
Kerstin Furöstam
Ordförande revisionen

Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2016

Leksands kommun

*Helena Steffansson
Carlson
Pär Månsson*

November 2016

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultatanalys	6
3.3	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	6
3.4	God ekonomisk hushållning	7
3.4.1	Finansiella mål	8
3.4.2	Mål för verksamheten	9

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är 41,0 (29,0) mnkr, vilket är 12 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Föregående års utfall innehöll då engångsintäkt om 6,8 mnkr, medan årets utfall innehåller engångskostnader och intäkter med ett netto om -1,2 mnkr. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 28,1 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- *Vi bedömer att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.*
- *Vi bedömer att det inte finns förutsättningar att nå det finansiella målet, överskott om 2 % för planperioden, som kommunfullmäktige fastställt. Däremot finns förutsättningar att nå överskottsmålet för året 2016.*
- *Vi bedömer att det finns förutsättningar för att merparten, helt eller delvis, av de verksamhetsmässiga målen kommer att uppnås, som fullmäktige fastställt.*
- *Vi bedömer att samtliga verksamhetsmål som fullmäktige har fastställt följs upp för minst en eller flera indikatorer.*
- *Vi bedömer att styrelsen lämnar en samlad bedömning över finansiella och verksamhetsmässiga mål.*
- *Vi konstaterar att sektorernas nettokostnader gentemot budget 2016 prognostiseras ge en positiv avvikelse mot budget med 5,2 mnkr, vilket kan jämföras med föregående år då en negativ avvikelse om 8,0 mnkr prognostiserades vid samma tidpunkt. Vi noterar därmed att följsamheten gentemot budget förbättrats.*

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kapitlet 20 a § KL skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL) och Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2016-08-31 samt av resultatprognosen för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till delårsrapport som erhöles 2016-09-28 och 2016-10-05. Kommunstyrelsen behandlar delårsrapporten 2016-11-07.

Rapporten är faktagranskad av personal på ekonomiavdelningen.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari till augusti. Resultatet för perioden uppgår till 41,0 mnkr.

Delårsrapportens innehåll

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt räkenskaper för kommunen och kommunkoncernen.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen lämnar upplysningar om händelser av väsentlig betydelse under perioden, ekonomisk analys, prognos om framtiden, beskrivning av medarbetare, driftredovisning och investeringsredovisning. Som en del i förvaltningsberättelsen görs en beskrivning av de helägda kommunala bolagen Leksandsbostäder AB och Leksand Vatten AB där även deras prognos för helåret ingår. Ingen samlad beskrivning av respektive sektors verksamhet lämnas.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperioden slut finns redogjort för dels som särskilt avsnitt, dels som del i analysen av periodens resultat.

Upplysning om kommunens förväntade utveckling och ekonomi omfattar redogörelse för Leksands kommuns förutsättningar med beaktande av framtida ekonomiska förutsättningarna för kommunsektorn enligt SKLs prognoser. Det poängteras bland annat att det kommer krävas kontinuerliga effektiviseringar och sträng budgetdisciplin.

Investeringsverksamheten omfattar beskrivning av periodens nettoinvesteringar, årsbudget inklusive tilläggsanslag samt prognos. Det framgår att för att nå årsprognosen krävs en utökad investeringstakt. Vidare beskrivs några större projekt samt budgetavvikelser.

Helårsprognos för den löpande verksamheten redovisas fördelat på respektive sektor. Uppgifter lämnas om periodens netto, budget för perioden och avvikelse mot budget. För helåret lämnas uppgifter om prognos, budget och avvikelse mot budget. Beskrivning med kortfattad kommentar lämnas över större budgetavvikelser inom respektive sektor och övriga verksamhet. Utfall i delåret för kommunens nämnder, exklusive kommunstyrelsen, redovisas i separat tabell som ett komplement till driftredovisningen.

En samlad bedömning om huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås avseende verksamhet och ekonomi lämnas. Se vidare kapitel 3.4.

En bedömning av balanskravsresultat för helåret lämnas med kommentar och analys.

Upplysningar om hur den kommunala koncernens definierats och avgränsats samt vilka juridiska personer som den består av redogörs för.

Resultat och balansräkning

Räkenskaperna omfattar resultat-, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter för kommunens räkenskaper. För resultaträkningen görs jämförelse med föregående år motsvarande period samt lämnas uppgifter om budget och prognos för helåret. Balansräkningen för kommunen jämförs med föregående års räkenskapsårs utgång. Först redovisas kommunens räkenskaper separat med jämförelsetal och därefter kommunkoncernens jämte kommunens räkenskaper.

Vissa andra upplysningar

Redovisningsprinciper för delårsrapporten anges som ett eget avsnitt i delårsrapporten. Av dessa framgår i huvudsak avvikelser mot lag och god redovisningssed.

Förklaring till säsongsvariationer kan i huvudsak utläsas av kommentarerna till delårsutfallet och prognos för helåret i förvaltningsberättelsen *Karaktären och storleken på jämförelsestörande* lämnas som notupplysningar för resultaträkningen. När det gäller upplysning om *extraordinära poster* eller *effekter av ändrade uppskattningar* lämnas inga särskilda upplysningar. Det har dock, i granskningen, ej framkommit att sådana poster finns.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi bedömer att Leksands kommuns delårsrapport innehåller förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning och vissa andra upplysningar i enlighet med Rådets rekommendation nr 22.

Vi bedömer att rapporteringsperioden januari till augusti är i överensstämmelse med KRL där det regleras att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Vidare bedömer vi att årets resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys ger en rättvisande bild och är upprättad enligt god sed.

Vi har granskat ett urval poster, bland annat periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten, och konstaterar att väsentliga poster har periodiserats korrekt.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat om 28,1 mnkr, vilket är 16,2 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med +10,2 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 3,3 mnkr högre än budget
- Finansnettot ligger i prognosen 2,7 mnkr bättre än budgeterat, framförallt de finansiella intäkterna förväntas bli högre än budget

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2016, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

<i>Resultaträkning, tkr</i>	<i>Utfall delår 2015</i>	<i>Utfall delår 2016</i>	<i>Prognos 2016</i>	<i>Avvikelse mot budget</i>
Verksamhetens intäkter	114 278	161 962	222 640	74 225
Verksamhetens kostnader	- 596 178	- 652 732	- 977 805	- 68 290
Avskrivningar	- 25 022	- 25 699	- 41 300	5 500
Jämförelsestörande poster	7 963	- 1 216	- 1 216	- 1 216
Verksamhetens nettokostnader	- 498 959	- 517 685	- 797 681	10 219
Skatteintäkter	437 183	455 428	684 625	- 4 400
Generella statsbidrag och utjämning	91 995	101 568	141 172	7 700
Finansiella intäkter	2 069	3 804	4 220	2 020
Finansiella kostnader	- 3 254	- 2 098	- 4 190	710
Årets resultat	29 034	41 017	28 146	16 249

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 28,0 mnkr enligt prognosen för helåret. Sedan tidigare finns inga negativa resultat att återställa och den positiva prognosen föranleder därmed inget krav på återställande.

Sektorernas positiva avvikelse mot budget och prognostiserat överskott för personalomkostnader och lönekomensation tillsammans med prognostiserat positiv avvikelse för generella statsbidrag och finansiella intäkter förklarar årets positiva avvikelse mot budgeterat utfall.

Bedömning

Vi bedömer att Leksands kommuns ekonomiska resultat på 41,0 mnkr och ställning per 2016-08-31 är i huvudsak rättvisande.

3.3 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Utfall, budget och prognosen för sektorernas driftredovisning 2016 visas i nedanstående tabell:

Driftredovisning per nämnd, m nkr	Utfall augusti	Budget 2016	Prognos helår	Budget avvikelse
Allmän sektor med politik	-106,1	-155,5	-153,3	2,2
Lärande och stöd	-222,7	-336,6	-336,2	0,4
Vård och omsorg	-171,3	-260,8	-258,7	2,1
Samhällsbyggnad	-16,8	-25,6	-25,1	0,5
Summa	-516,9	-778,5	-773,3	5,2
Avyttr.Anläggningstillgångar	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Kapitalkostnader	9,9	14,8	14,8	0,0
Löneomkostn/Pris-,Lönekomp, pensioner	-10,7	-44,3	-39,0	5,3
Verksamhetens Nettokostnader	-517,9	-808,0	-797,7	10,3
Finansiering				
Skatter och bidrag	557,0	822,5	825,8	3,3
Finansnetto	1,9	-2,7	0,0	2,7
Finansiering	558,9	819,8	825,8	6,0
Årets resultat	41,0	11,8	28,1	16,3

Avvikelsen i prognosen mot budget är positiv för Leksand kommuns sektorer, totalt +5,2 mnkr (fg år -8,0 mnkr). Den prognostiserade positiva avvikelsen mot budget förklaras bland annat av lägre avskrivningar med anledning av komponentredovisning. Exkluderas dessa är avvikelsen mot budget -0,3 mnkr.

Av kommentarerna till driftredovisningen framgår vilka enskilda verksamheter som prognostiserar över- och underskott i jämförelse med budget och om orsakerna till detta.

Vi konstaterar att verksamheternas nettokostnader gentemot budget 2016 prognostiserar att ge ett överskott. Föregående år noterade vi att budgetföljsamheten försämrats. Innevarande år noterar vi en förbättrad budgetföljsamhet.

3.4 God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten i Leksands kommun inleds med beskrivning av kommunens vision 2025. Visionen följs av femton mål för förvaltningen som fullmäktige fastställt i *Mål och budget 2016-2018*:

1. Bygga fler bostäder – främst lägenheter – för både unga och äldre.
2. Verka för att de äldre och de med funktionsnedsättning ges möjlighet till större inflytande och mer utvecklande vardag.
3. Ökat fokus på att utveckla barns intresse för skriftspråk, kommunikation och läsning i förskolan.
4. Ha ännu bättre måluppfyllelse hos eleverna i våra skolor – med särskilt fokus på pojkar.
5. Arbeta för att skapa en Kulturskola.
6. Fortsätta vara en av landets främsta sport- och friluftskommuner.
7. Öka nöjdheten med maten i våra verksamheter – särskilt hos de äldre.

8. Fortsatt arbete med att erbjuda våra medarbetare ökad tjänstgöringsgrad.
9. Utveckla och förenkla medborgarnas kontakter med kommunen.
10. Verka för minskad användning av kemikalier – särskilt i förskolorna.
11. Fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar.
12. Tillhöra den övre kvartilen i Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimat.
13. Arbeta för öppnare landskap – i samarbete med byar, företagare och fastighetsägare.
14. Verka för utbyggnad av bredband/fiber i kommunen samt öka den digitala delaktigheten.
15. Arbeta aktivt mot missbruk av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT).

I avsnittet *God ekonomisk hushållning* redovisas utfall och prognos för kommunens finansiella mål. I kapitlet *Bedömning av finansiell och verksamhetsmässig måluppfyllelse* ges en samlad bedömning av den finansiella och verksamhetsmässiga måluppfyllelsen.

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som framgår av fullmäktiges beslut i samband med beslut om *Mål och Budget 2016-2018* (KF § 163, 2015-11-23).

Kommunens finansiella mål fastslogs inför budget 2009 i *Leksands Mål och Budget åren 2009-2011* och lyder att överskottet i genomsnitt under fem år ska vara minst 3 % för kommunen. Årsgenomsnittet utgörs av planperioden samt föregående två års utfall. För planperioden och året 2016 har fullmäktige fastställt, ett tillfälligt, lägre överskottsmål. Målet är fastställt till 2 % av skatter och bidrag. Det tillfälliga lägre målet har gällt från 2014 års budget.

I fastställd budget 2016-2018 är budgeterat ekonomiskt överskott (årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag) 1,5 procent för året 2016. Totalt för planperioden är beslutat överskott 1,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets prognostiserade resultat motsvarar ett överskott på 3,4 procent av skatter och generella statsbidrag. Det ger ett genomsnitt för perioden 2014-2018 på 3,0 procent (fg år 2,8 procent) och ett genomsnitt för perioden 2016-2018 på 1,9 procent.

Kommunstyrelsen beräknat att med föreslagen budget för år 2017-2019 prognostiseras genomsnittligt överskott för perioden 2016-2018 till 1,7 procent. Styrelsen konstaterar i sin redogörelse att det ställer krav på effektiviseringar för att uppnå fastställt överskottsmål.

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att det finansiella målet för planperioden 2016-2018 inte kommer att kunna uppnås, med förutsättning att prognosen uppfylls. Vi instämmer samtidigt i kommunstyrelsens bedömning att

överskotts målet, med redovisad prognos, kommer att uppfyllas för det enskilda året 2016.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på, att prognostiserat resultat inte är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2016. Med prognostiserat resultat uppnås visserligen det ursprungliga överskotts målet (>3 %) för perioden 2014-2018. Dock uppfylls inte det tillfälliga överskotts målet för planperioden 2016-2018 med anledning av att prognostiserat överskott (1,9) inte överstiger målet (>2 %).

3.4.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt mål för planperioden 2016-2018 innehållande femton verksamhetsmål. Kommunledningen har fördelat och beslutat om indikatorer, målnivåer och nyckeltal för respektive sektor kopplat till av fullmäktige fastställda mål. Dessa indikatorer för verksamheten beskrivs och utvärderas per sektor och övergripande mål i delårsrapporten. Den verksamhetsmässiga måluppfyllelsen redovisas per indikator med beskrivning vilka aktiviteter som genomförts till och med augusti, vilka aktiviteter som planeras, prognos för året 2016 samt kommentarer om målet inte kan nås.

Vi konstaterar att samtliga mål som fullmäktige fastställt följs upp för minst en indikator i delårsrapporten. Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet. Totalt redovisas 60 indikatorer kopplat till verksamhetsmålen. Av dessa uppfylls 33 helt, 16 uppfylls delvis och 14 uppfylls inte. För en indikator lämnas ingen prognos.

Vi konstaterar att styrelsen avger en samlad bedömning huruvida målen för god ekonomisk hushållning uppnås. Styrelsens bedömning är att merparten kommer uppfyllas helt eller delvis.

Bedömning

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att merparten av målen för verksamheten helt eller delvis uppfylls under året.

Vår bedömning är att målredovisningen ger en samlad bild av verksamheten och spårbarheten till fullmäktiges fastställda mål finns. Vi bedömer sammantaget att det går att få en helhetsbild av måluppfyllelsen.

Vi bedömer att lämnad redovisning av prognostiserat utfall i huvudsak är tydlig och går att följa. Vi noterar emellertid att det av lämnade uppgifter för vissa indikatorer framgår att dessa inte går att påverka eller inte är realistiska.

2016-11-15

Pär Månsson
Projektledare

Helena Steffansson Carlson
Uppdragsledare